

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seurantaa edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Aika: Maanantai 2.10.2017, kello 9.30–12.00
Paikka: Ulkoasiainministeriö, kokoushuone Kruunu, Kirkkokatu 12, Helsinki
Läsnä: von Weissenberg Marina, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Asikainen Anna-Rosa, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Blankett Penina, ympäristöministeriö
From Stella, Suomen ympäristökeskus
Hyvärinen Esko, ympäristöministeriö
Johansson Stig, Metsähallitus
Jäppinen Jukka-Pekka, Suomen ympäristökeskus
Kokkonen Marjaana, ulkoasiainministeriö
Lohtander-Buckbee Katileena, Suomen ympäristökeskus
Melkas Eriika, ympäristöministeriö
Niemivuo-Lahti Johanna, maa- ja metsätalousministeriö
Nikula Liisa, Metsähallitus
Pehu Tuula, maa- ja metsätalousministeriö
Ruuhonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus
Schulman Anna, maa- ja metsätalousministeriö
Tonteri Tiina, LUKE
Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja työryhmän esittely

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.30. Toivotettiin tervetulleiksi seuraavat henkilöt, jotka eivät olleet läsnä ensimmäisessä kokouksessa: Stig Johansson tulee uutena Metsähallituksen edustajana ryhmään. Hän vastaa kansainvälisistä asioista luontopalveluissa. Stella From, CITES-sopimuksen asiat SYKEssä. Katileena Lohtander-Buckbee geenivara-asiantuntija SYKEssä. Marja Ruuhonen-Lehto Cartagena-pöytäkirja ja synteettinen biologia SYKEssä. Tiina Tonteri LUKEn varajäsen, luontotyyppiasiat. Liisa Nikula, MH luontopalvelut, kv-asiat ja IUCN komitea.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja ja asianlistan hyväksyminen

Edellisen kokouksen (1/2017, 22.8.2017) pöytäkirja lähetetään tarkistettavaksi heti kokouksen jälkeen.

3. Ajankohtaiset kansainväliset asiat

Stella From kertoi pääkohdat EU:n CITES-komitean kokouksesta. Agenda oli laeva ja kokouksessa käsiteltiin mm. norsunluukauppaa. EU on kiristänyt tulkintaansa vanhalla norsunluulla käytävästä kaupasta. EU:n ulkorajojen yli ei enää saa tuoda tai viedä edes 'vanhaa' raakaa norsunluuta kaupallisessa tarkoituksessa. Vain ennen vuotta 1990 esineiksi muokatulla norsunluulla saa käydä kauppaa. EU pohtii pitäisikö kieltää myös EU:n sisäinen kauppa. Sarvikuononsarvikauppa oli myös esillä. Kaikki kaupallinen toiminta on kielletty EU:n ulkopuolelle, mutta ei EU:n sisällä. Laittoman lemmikkieläinkaupan torjumiseen pyritään. Tietyt EU-maat halusivat kieltää valaanlihan kauttakulun, parlamentista komissiolle toimeksianto selvittää toiminnan laajuus. EU Action Plan against Wildlife Trafficking hyväksyttiin 2016 ja sen toimeenpanoa sekä jäsenmaissa että EU-tasolla seurataan. Suomessa haettujen ja myönnettyjen CITES-lupien määrä on lisääntynyt mm. yleisesti soittimissa käytettyjen ruusupuulajien listaamisen jälkeen CITES-lajilistalle vuoden 2017 alusta. CITES-pysyvän komitean kokouksen Suomen delegaatio on Esko Hyvärinen YM, Stella From SYKE ja Charlotta von Troil, YM. Kokous on Genevessä viikolla 48.

Suomen IUCN-komitea täyttää 50 vuotta, juhlat tammikuussa. Silloin juhlietaan Suomen valtion jäsenyyttä IUCN-komiteassa, johon Suomi liittyi tammikuussa 1968. Suomen IUCN-komitea on perustettu vähän myöhemmin. Juhlistamaan järjestetään seminaari, kutsutaan kollegoja Pohjoismaista ja Baltian maista sekä IUCN:n johtoa, jolla saadaan toiminnalle näkyvyyttä. Suomella on puitesopimus IUCN:n kanssa, eli Suomi rahoittaa. Suomen IUCN-komiteassa ovat mukana Liisa Nikula MH, Marina von Weissenberg YM, Matti Nummelin UM, SLL, WWF, BirdLife, Korkeasaari ja Suomen valtio.

Pölytys-notifikaatio EU:sta, joka toimitettu CBD sihteeristölle on jaettu ryhmälle. Edellisessä kokouksessa päätettiin, että Esko Hyvärinen kokoaa pölytysstrategiaryhmän. Skotlannilla on oma pölytysstrategia, joka on hyvä malli ja siitä löytyy hyvää tekstiä notifikaatiostineesta mm. prosessista. Ehdotettiin Tove Jernin MMM kutsumista mukaan kokoukseen, samoin Irma Saloniemi Turun yliopistosta (glyfosaatit) ja LUKEstä myös jäsen mukaan, esim. Juha Kantanen (eläingeenivarat).

DGI-sekvenssi (digitaalinen sekvenssidata) notifikaatiodokumentti jaettu, liittyy geenivaroihin ja tulee olemaan SBSTTA-22 kokouksen aiheena, mutta tulkinta on ettei se kuulu BD-sopimuksen mandaattiin. Päädyttiin siihen, että tehdään pöytäkirjan alla, mutta on myös BD-sopimuksen alla nyt. Luonnos on tulossa marras-joulukuussa. Aihe linkittyy kansanterveyskysymykseen (STM). Toiminnalle pitäisi saada lainsäädännöllinen kehys. Kytös on geenivaroihin, geenipankit ovat pullollaan digitaalista sekvenssidataa (pohjapiirros geneista ja proteiineista). Digidata on tärkeää, mutta EU ja länsimaat ovat huolissaan, että sitä käsiteltäisiin samoin kuin geenivarjoja, digidata ei ole sama kuin oikea geenivara. Tietojen vaihto on hyötyjen jakamista! Tästä puhutaan myös FAO/IT-sopimuksessa kasvigeenivarosopimuksessa).

Biodiversiteetti Post 2020 -pienryhmä EU:ssa toimii back-to-back WPIEI kanssa ja siinä puidaan SDG:t 14 ja 15 -tavoitteet myös joiden määräaika on 2020. Tarvitaan hyvät, mielellään määrälliset välitavoitteet kohti vuotta 2030. Visio 2050 ollaan pääpiirteissään tyytyväisiä, tätä mieltä ollaan EU:ssa. Notifikaatiostine toimitettu CBD sihteeristöön. Valtavirtaistaminen on tärkeää.

4. Muuttavien luonnonvaraisten eläinlajien suojelusopimus ja CMS COP-12 osapuolikokous 23.–28.10.2017 Manilassa. EU valmistelut – Esko Hyvärinen YM

Kokousta edeltää korkean tason osuus, jonka aiheena on CMS–SDG -yhteydet.

Valmistelut ovat edenneet hyvin Viron johdolla. EU-kantoja on valmisteltu 8 WPIEI-kokouksessa ja muutamassa asiantuntijakokouksessa. Komission ehdotus neuvoston päätökseksi koskien sopimuksen liitteiden muutoksia on ollut hiljaisessa menettelyssä, ja mennyt läpi. Edelleen on muutama asia, joista ei ole saavutettu yksimielisyyttä EU-maiden kesken.

Yksi merkittävä asia kokouksessa on sopimuksen toimeenpanoa vahvistavan menettelyn luominen, jonka kohteena ovat erityisesti sopimuksen juridiset velvoitteet. EU:ssa ei ole vielä yksimielisyyttä asiassa, mutta yleisesti ajatellaan, että pelkät kansalliset raportit eivät tarjoa riittävää pohjaa osapuolten toimien arviointiin.

Raportointi ei ole sopimuksen mukaan pakollista, ja raporttien laatu on vaihteleva. Kansalaisjärjestöt ovat keskeisiä tiedonhankinnassa kentältä, ja niiden osallisuutta pidetään välttämättöminä tehokkaan prosessin aikaansaamiseksi. UK on esittänyt epäilyksiä tätä kohtaan.

Monaco on tehnyt ehdotuksen ankeriaan lisäämisestä yhteisten toimenpiteiden kohteena oleviin lajeihin. Sisällöllisesti komissio ja erityisesti DG MARE ei kannata ehdotusta kaikilta osin. Ankerias sisältyy jo ennestään sopimuksen II-liitteeseen eli sen suojelun eteen tulisi tehdä kansainvälistä yhteistyötä.

5. SBSTTA-21 ja Art 8(j) joulukuun kokoukset ja osallistujien nimeäminen - Marina von Weissenberg

SBSSTA-21 11.–14.12.2017. Agendalla mm. Post-2020 ja skenaariot 2050, GBO5 työ, synergia-asiat, mainstreaming, energia- ja kaivosasiat yms. Heinäkuun kokous tulee olemaan massiivinen. 8 (j) -kokous 13.–16.12.2017. Molemmat kokoukset pidetään Montrealissa Kanadassa. Nimeämiskirje on toimitettu eri tahoille ja määräaika 30.10.2017. Nimeäminen tehdään 15.11.2017 mennessä CBD NFP kautta.

6. GEF7-rahoitusneuvottelut – tilannekatsaus. – UM (Nummelin estynyt, Marjaana Kokkonen kertoi)

GEF7-rahoitusneuvottelut ovat hyvin pohjustetut. Huomenna alkavat neuvottelut Addis Abebassa. Suomi mukana. Tausta-asiakirja sisältää mm. synergiatyön ja resurssien allokoinnin köyhille. Rahaston tulosoajauksessa olisi kehittämistä. Tulossa on uusia ohjelmia, frontier investments. GEF6-tasolla on pysyttävä.

7. CBD-notifikaatiot ja EU (tärkeät vastineet jaettu 25.9. ml. lista)

Käytiin läpi notifikaatiopaperi WK 9839/2017 INIT 'Updated list of CBD Notifications' puheenjohtajan johdolla.

Haitalliset vieraslajit-notifikaatio. Suomen vastauksessa on pohjana EU:n vastaus, jota hyödynnettiin, sillä Suomi noudattaa sitä. Oli verkkokysely. Vastaus lähti Marinan nimellä syyskuun lopussa, sillä Marina on CBD-sopimuksen Suomen NFP. Kysyttiin mm. haitallisten vieraslajien verkkokaupasta ja biologisesta torjunnasta.

Todettiin, että Jukka-Pekka Jäppinen SYKE nimeää Ecosystem Based Approaches, Bonnin kokoukseen osallistujan. Risto Heikkinen SYKE osallistuu asiantuntijakokoukseen. Sopeutuminen ilmastonmuutokseen on olennaista.

Notifikaatiopaperin liitteessä II, *Interim national report on the implementation of the Nagoya Protocol*, Suomen raportti on konsultoitavana. Komission vastausta on käytetty pohjana.

Marja P. kävi EEA:n koollekutsumassa workshopissa Brysselissä 18.–19.9.2017, *Sharing information, experience and tools in support of the preparation of the 6th National Report to the Convention on Biological Diversity (CBD)*. Workshopissa tutustuttiin sekä Euroopan TCT-työkaluun (Target Crosslinking Tool) että (pikaisesti) myös CBD:n 6. maaraportin on-line raportointityökaluun. Jäsenmaita pyydetään nimeämään henkilöt, jotka tulevat manageroimaan ja käyttämään TCT:tä. Suomessa keskustellaan otaanko TCT:tä tässä vaiheessa käyttöön, ellei se tue riittävästi 6. maaraportin laatimista.

8. Biodiversiteetti Post-2020 valmistelut ja prosessi (liite jaettu 25.9.2017)

EU:n sisäistä kokousta ei ole vielä tiedossa. Suomen EU-puheenjohtajuuskausi on syyskaudella 2019.

9. Muiden biodiversiteettisopimusten ajankohtaiset aiheet ja Suomen vastuuhenkilöt erityisesti CBD/Nagoyan ja Cartagenan pöytäkirjojen osalta. (Päivitys ja listan työstäminen)**Suomen bd-sopimus-vastuuhenkilöiden päivitys. Nykyiset ovat:**

CBD NFP Marina von Weissenberg ja Montrealin suurlähetystö

SBSSTA NFP Marina von Weissenberg, YM

8 (j) NFP Aulikki Alanen, YM

CBD CHM NFP Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE

Marine Biodiversity Penina Blankett, YM, varajäsen Jan Ekeboom, YM

Nagoyan pöytäkirja Katileena Lohtander-Buckbee, SYKE, toinen nimetty henkilö? Eriika Melkas, YM?

Nagoyan pöytäkirjan CHM Katileena Lohtander-Buckbee, SYKE

Cartagenan pöytäkirja Eriika Melkas, YM

Cartagenan pöytäkirjan CHM Kirsi Törmäkangas, STM

Suojelualueet Kari Lahti, Helsingin yliopisto ja Mervi Heinonen, MH, Stig Johansson MH jatkossa

CMS Esko Hyvärinen, YM

CITES Esko Hyvärinen, YM, Stella From SYKE

Ramsar Kristiina Niikonen, YM

Ramsar NFP Tuula Kurikka, MH

UNESCO Maaailmanperintöasiat Susanna Lindeman, MH

FAO Tuula Pehu, LUKE

Pyydettiin toimittamaan ajantasaiset tiedot sopimusten ja pöytäkirjojen vastuuhenkilöistä työryhmän sihteerille, joista koostetaan yksi dokumentti omaan käyttöömme.

Marja R-L kertoi, että Cartagenan pöytäkirjassa tehty riskienarviointi kesällä. Riskienarviointiliitteen uudistaminen on meneillään. Sääntökomiteassa äänestetään tästä 13.10.2017. Ei tehdä uutta Achteck'ia. Synteettiseen biologiaan liittyen on vastattava suljetusta käytöstä lokakuussa.

10. Sopimusten synergiat ja jatkotyö

Biodiversity Liaison group (BLG) -kokous pidetty syyskuun lopulla Genevessä, jossa kaikkien BD-sopimusten sihteeristöjen liittyvät synergiat käsiteltiin UNEP /CBDXIII/24-päätöksen mukaisesti. Asialistalla alustavan tiekartan täydentäminen, capacity building (toimintavalmiuksien parantaminen), raportointi, sihteeristön yhteistyön parantaminen, MEA linkki UNEA työhön ja rahoitukseen ml. kv-yhteistyö. CBD:llä ja FAO:lla uusi yhteistyösopimus. UNEP/Source book, joka kertoo kuinka synergioita aikaansaadaan käytännön tasolla, ja jota tullaan edistämään ja hyödyntämään aktiivisemmin viestinnällisten toimien kautta. World Conservation Monitoring Center (WCMC) tekee Suomen UM:n synergiarahoilla tiekartan auki olevista raporteista ja julkaisuista esityksen. Seuraava BLG-kokous on vuoden kuluttua. CMS COP-12:ssa on myös synergiat esillä. Informal Advisory Group asetetaan vielä syksyllä ja 1. kokous pidetään back-to-back SBSTTA21 ja Art8(j) -kokouksen kanssa.

FAO:n 7. hallintoneuvoston kokous (vastaava kokous kuin COP-kokoukset) on loka-marraskuun vaihteessa. Kasvigeenisopimus on ollut 13 vuotta voimassa. Rahoitusta ei olla saatu sopimukseen, kuten olisi pitänyt. Benefit-sharing -rahasto, jonka mukaan kaupallisista toimista on maksettava osuus rahastoon, ei ole toiminut suunnitelmien mukaan. Systeemi on toiminut huonosti. On ollut saatavilla ilmaisia lähteitä sen sijaan. USA on sopimuksen osapuoli. Rahoitus ja järjestelmä on byrokraattinen. 2013 perustettu benefit sharing -ryhmä. Uusi vaihtoehto on Subscription-systeemi. Kokouksessa liitetään uusia lajeja. Tuula Pehu, MMM, osallistuu kokoukseen. Kokouksen asialistalla ei ole aiheena digitaalinen sekvenssidata, mutta siitä puhutaan varmasti.

11. Yhteistyö muiden BD alatyöryhmien välillä – Keskustelu

Aiheita seuraavaan kokoukseen: Metsähallituksen kansainväliset työt, SYKEN IKI-hankkeet ja UM:n IKI-hankkeet.

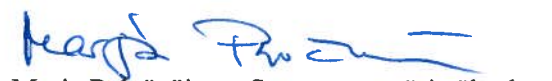
12. Muut ajankohtaiset asiat ja seuraavat kokoukset

Seuraava kokous: maanantai 23.11.2017, ympäristöministeriö kokoushuone Lohi, kello 9.30–11.30.

Puheenjohtaja

Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteerit

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.